

СТАНОВИЩЕ

за

Докторската дисертация „Символизъмът в соловите песни от албански композитори от втората половина на XX век“

на

ВИТА ГУХЕЛИ

Департамент „Музика“ в Нов Български Университет

от

Професор д-р ДЕЯН ПАВЛОВ

Преподавател по „Оперно-пеење с диригент“ към Вокален Факултет на Национална Музикална Академия „проф.Панчо Владигеров“

Вита Гухели е преподавател по пеење в Музикалното училище „Амадеус“. Тя се дипломира с „Master of Music in Performance-with maximum evaluation at the Academy of Arts in Prishtina“. През 2007 година получава първа награда на конкурса „Europe day Contest“. През 2012 година е наградена с литературната награда “Creative of the Year“. През 2013г получава музикална награда 2014г.- тя играе ролята на Бастиена от операта „Бастиен и Бастиена“ на Моцарт с известния в Европа диригент Дезар Сулеймани. През 2016г. във Виена -Австрия тя взема участие в концерт с оперни арии, включително и от албански композитори. Нейният глас е на саундтрака на сериала „Сезони на любовта“ и на документалния филм „Atlantic Battalion“.

Докторската дисертация се състои от 221 страници и съдържа 8 глави Резюме, Въведение, Произход, Историческо описание на символизма, Символизъмът в художествената музика, Символизъмът в соловите песни, Стилистични разминавания, Символизъм и символика, Символизъм срещу реализъм, Символизъм срещу експресионизъм, Връзката текст-музика в символизма, Сравнителна методология, Символизма в соловите песни от световната музика и в албанската музика от втората половина на XX век, Отличителни черти на символизма в соловите песни на албански и косовски композитори / подкрепени с множество нотни примери/Методология на изследването,Изводи, Приноси, Библиография.

В резюмето е представена основната цел на изследването: анализират символиката и другите естетически елементи в художественото – песенния жанр в албанската музика създадена и цензурирана във времето на тоталитарната, монистична и

недемократична комунистическа идеология. Символизмът като направление е малко разработен, няма публикации или книги ,които да внасят разяснения и яснота за символиката в музикалното изкуство още по-малко за жанра – солови песни.

Въведението засяга политическият режим в Албания ,който е обхванат изцяло от марксистко – ленинската идеология и новия ред, новите програми основани на тази идейна платформа. Но в училищните програми освен руската идеология е обърнато внимание и на френската история и литература. Но въпреки тежките ограничения всички форми на музика процъфтяват и се достигат достоверни стандарти.

В следващата глава най – подробно е изследван „символизма“ и какво „въвлича“ в характерността си като стил. Историческото описание стъпва върху „нетоталитарно изкуство“, отделянето му от обществото, като силата на идеята е да се покаже фигуративната и емоционална сила. Представителите на символизма във френската литература са Пол Верлен и Стефан Маларме, които изразяват нагласите на символистите чрез нов поетичен език, разкривайки неговите качества и определяйки целта на ялната поезия, която трябва да отрази абсолютна реалност, освободена от променливостта и мрака на ежедневието. Цитиран е автора Виктор Кузен, който защитава тезата на ларпурлартизма „Изкуството заради изкуството“, която се застъпва от символистите, парнасистите и импресионистите.

Символизмът в художествената музика, в соловите песни е показан с цитати и примери от различни музикални източници и теоретици. Стилистичните разминавания, символизма и символиката са показани със своите особености, примери и цитати. Сериозно изследване е направила кандидат докторантката за отношенията – символика срещу реализъм, символика срещу експресионизъм, както и връзката текст – музика.

Отличителните черти на символизма в соловите песни на албански и косовски композитори е интересна със своята малко известна фактология и информация. Разглеждат се произведения през погледа на техните композитори. А изброяването на творбите е нещо, което е уникално само по себе си. Проследяването на геополитическото влияние върху творчеството на албанските композитори и пътят и причината за възникването на символизма и влиянието на руската национална школа върху стилистично формиране на музикалните им прийоми.

Приносният характер на тази дисертация е аналитичната методология ,която съдържа микроструктурен и макроструктурен анализ. Индентифициран е обликът на символизма в соловите песни на албански композитори от периода на комунизма в Албания. Открити са песни, които са символистични в съдържанието си.

Убедено заявявам, че дисертационният труд заслужава присъждането на научно – образователната степен „доктор“ на Вита Гухели.

19.10.2021г.

професор д-р ДЕЯН ПАВЛОВ